

A „KELET” előfizetési díja:

Videkre postán vagy helyben házhoz hordva

Egész évre	16 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám, havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

AZ ÉRTÉKESBB CÍKKEK DÍJZATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, havá az előfizetése és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Határozott hasábozott gárdmord sor vagy annak bere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Hésszon: Oppellik Alajos Stádt Smbenbacht Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasenstin et Volger (Wallfischgasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau Budapest. Haasenstein és Vogler hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod Budapest 8. Sztvátar 5. sz.

Nyitlteri czikkok

gárdmord sora után 25 kr. fizetendő.

Kolozsvár, 1879. márcz. 29.

(?) A megtérés soha sem késő s mint jó kereszténynek, magunk sem vonakodunk teljes bűnbánatunknak adni kifejezést, amaz általunk is sokszor és ismételve hangoztatott alaptalan vád fölött, mintha a muszka nemzet a miveletlenség legalsó fokán állna — vagy, a dolgot a Liebig-féle szappany-fogyasztási theoria módjára fejve ki: mintha az orosz vágyainak netovábbja a közönséges wutki volna; sőt inkább, azt mondhatnók, hogy az európai diplomácia — a ruméliai közös occupatio ténye bizonyítja — már a finomabb, nemesebb rosoglio vagy liqueur fogyasztására is rákaptat. Vagy, hogy egy más hasonlattal is rákaptat. Vagy, hogy egy más hasonlattal is fejvezzük ki gondolatunkat: Európa asszonyosság gard des damesnak szegődött Muszkaország mellé s mint ártatlan leányzó kívánja a L'Orient című szalldóban rendezett fényes tánczvizgalomban a kísértésektől megoltalmazni.

Mert, hogy a kísértések, oda lent a Dunán s Balkánon túl, meglehetősen komolyak valának Russia kisasszonyra nézve, eléggé bizonyítják azok a majdnem permanens forrongások, melyek a ruméliai bizottságot s különösen pénzügyi delegatustól folyton fenyegetik; azok a scenák, melyek a bulgáriai alkotmányozó testület megnyitása idején, mint lidércz-raj a posványos helyen, kísértgették s az a füledt levegő, a mely a beavatlanok számára is jelzvé, hogy a diplomáciai testület sűrű jegyzék-váltásai, a hírek az Angol és Ausztria-Magyarország közt megbombolt egyetértésről, sat. immineus veszélyt rejtenek az ismételve biztosítottak híresztelt európai békére nézve s már-már szinte várni lehetett, hogy mely perczben válik nyilvánossá a sokáig leplezetlen szülőgő vész s lobban föl a parázs a hamu alól.

E kísértések mértékét csak átszámazható uton bírjuk kiszámítani s teszem, ha vesszük azt, a mi csak most utólag került napfényre, hogy Anglia és monarchiánk általólagos nézet-különbségének híre egyenesen muszka forrásokra vihető vissza: beláthatjuk, mennyire szíve szerint lett volna Oroszországnak, ha e hír, az így felkeltett féltékenysékdés utján, csakugyan valóságra vált volna s ebből aztán kikövetkeztethetjük azt is, hogy mily csalatokkal állt kapcsolatban ez az összevesztési törekvés, hogy szabad kezét nyerhessen a Nagysága oda len, s szabadon válogathasson magának az imádók közül, kik még ugyan nagyon fiatalok, de épen azért sokra nevelhetők. . . .

A számítás azonban ismét csúttörtököt mondott s bizony elmondhatjuk: mindazoknak öröme, kik a közelgő május elé aggódva néztek s nem alaptalanul féltek attól, hogy a muszka-kivonulás oly jól megmivelt talajt fog maga után hagyni, melyből a nagy körmonfontassággal elvetett sárkány-fogak „in wunder-schönen Monat Mai” oly rohamosan és az esküdözések és fogadkozások mellett is, most már elmondhatjuk, eleje van vége s Európának, valamint e nagy jelentőségű újabb intézkedés kétségbevonhatatlanul tanusítja, jövőre is bizonyonyal lesz gondja, hogy a mit a sokat lehurrogott berlini szerződés oly elrelátólag indított meg: az orosz tulterjeszkedés jövőre is kellő korlátok közzé szoríttassék. S ha e sokat zaklatott és oly súlyos csapások által meglátogatott kornak még nyujthat valami vigasztalást: nem utolsó szövetségként lehet az orosz forradalmi mozgalmakat tekintünk, melyek csak úgy kényszerzetik a nagy „felszabadító” a saját otthonjában való gyors intézkedésekre és gyökeres reformokra, mint a mennyire ellenőrzik a signatarius hatalmak ruméliai csapatjai a setétben olálkodó ágensek üzemleit.

Mi pedig nagy megnyugrással tekintetjük a L'Orient szálloda tánczmulatságát s reméljük, hogy az örökös duegna nem fog elbóbiskolni, hanem jól vigyáz a mulató kisasszonyra, ne hogy erkölcsiben kár essék. Mert hát — la donna e nubile . . .

— A miniszterelnök a képviselőházban egy törvényjavaslatot fog beterjesztani az annak idején Romániával a magyar-román vasúti

csatlakozások irántkötött szerződés megváltoztatása céljából. E törvényjavaslat a képviselőház által a legközelebbi napok alatt fog hibetlőg elintéztetni.

— A „Journal des Debats” a szegedi katasztrófáról egy rokonszenves vezércikkben emlékezik meg. „Franciaország — ugymond — segélyt nyujtva a nagy katasztrófa által anjtott szegedieknek, az egyszerű jótékonyaságnál többet fog tenni, a nemzeti hála kötelességét fogja ez által teljesíteni. — Mily rokonszenvesnek, testvériesnek és nemesnek mutatta magát irányunkban 1870-ben, megpróbáltatásunk nehéz napjainban a most oly nagy próbákra tett Magyarország!”

Elmondja aztán, hogy a francia-német háború idejében érkezett hírek mily izgatottságban tartották a magyar városokat, Budapestet, Temesvárt, Debreczert az immár megemmisült Szegedet. „S ez aránylag szegény ország néhány nap alatt félmilliót adakozott össze sebesültjeink és foglyaink javára.”

KÜLFÖLD.

Mint Rómából jelentik, a zendülések Oroszországban ismét napirendre hozattak. Azt hiszik, hogy ez az Italia irredenta műve, és hogy a parlamenti balpárt is részes az igazgásban. Így leledt 25-én Chioggiában a hatság ellen zendülés tört ki. A községi tanács és a királyi biztos ablakai kövekkel beverettek. Katonáságnak kellett a népet szétugrasztani, de ezek is kőzáppal lőnek fogadva és egy carabinieri tiszt súlyosan megsebesült. Egy egyén, kit a katonaság elfogott, a néptömeg által felszabadítottat. Velenczéből csapatok indittak Chioggiába a királyi ügyesszel, mivel a lázadás a vidékben is el kezd terjedni. Tegnap reggel a tüntetések ismétlődtek. Ezúttal a katonaság csak consignálva maradt és a sokaság magától oszlott szét. A lázadás republikánus jellegű. — Ugyancsak Rómából azt jelentik, hogy Fasciotti nápolyi praefektus a tömlőzők megvizsgálása alkalmával Passanante orelátóba is ment, ez utóbbi kijelenté, miszerint ő nem akar megkegyelmeztetést elfogadni, mivel jó ügyért hal meg, melynek az ő halála csak használhat.

Schweinitz gróf toasztja ügyében írják a „P. Lloyd”-nak Berlinből márczius 25-ről: A nagyfontosságú toaszt, melyet Schweinitz gr. sz. pátérvári német nagykövet Vilmos császár születése napján mondott, több felé ép oly sajátos, mint alaptalan magyarázatokra adott alkalmat. A német diplomata, ki éllette a czárt, hangsúlyozta azon óhaját, vajha a „kívül állók” is meghallanák szavait, azok, a kik elég vakmerők megingatni a barátságot, mely Vilmos császárt és Sándor czárt összekötötte. — Most aztán kisütötték, hogy e fordulat nemcsak az orosz trónörökös és annak németellenes neje, Dagmar hercegnő, hanem egyenesen Gorcsakov hg. ellen van irányozva.

Beszédének illetén jelentőségére Schweinitz gróf aligha gondolt. Aki e diplomatát ismeri, tudja, hogy ő ily dologra teljesen képtelen volna. Ellenben nem szenved kétséget, hogy e nyilatkozat az orosz nép nagy tömegének volt szánva, melynek németellenes tendenciái a lapokban, mint pl. a „Golos”-ban és a „St. Petersburgskija Vjesdomosti”-ban eléggé kifejezést nyernek. De a német nagykövet nyilatkozata azért nem kevésbé fontos. És ha Schweinitz gróf azt mondja, hogy a két császár közti barátság oly szoros, mint valaha, bizonyosan olyat mond, amit tudhat és a mit tudnia is kell. Franciaországban, ahol még mindig nagy reményeket fűznek a revanche-szövetséghez, ezt mindenesetre jól meg fogják jegyezni.

A képviselőház ülése.

— Márczius 27. —

Az irományok előterjesztése után harmadszor felolvastatik az indemmitásról szóló javaslat. Következik a berlini szerződés tárgyalásának befejezése.

Szilágyi Dezső tévedésnek mondja azok állítását, kik azt tartják, hogy a jóváhagyási jognak vitatása elméleti értékű s gyakorlati fontossága nincs. Szerinte a szerződés beiktatása a törvénybe alkotmányi kérdés, az országgyűlés jogkörének kérdése. A miniszterelnöktől már annyiszor hallotta a ház, hogy sok joga van ennek az országnak. Van joga a külön vámtarifalehet, független bankhoz stbhez, de hozzávető a miniszterelnök, óvakodjanak e jogot használni. Így a jog

hatálytalanná tétetik s csak azok helyeseltetik, kiknek gyönyörűségük az elméleti vitatás.

A szerződés törvénybe iktatását meglagadja, mert az a kormány eljárásának politikai helyeslését involválja, s mert az országgyűlés az occupatióval szemben megköti magát, holott ez ügy elkerülhetlen következményének elismerése mellett a helyes kibonyolodás érdekében szükségnek tartja, hogy az országgyűlés szabad rendelkezési jogát menőli kötelességgel közel őrizze meg. De ellenzi a szerződés beiktatását azért is, mert idegen államok keletkezéséről rendelkezik.

Jókai azt állítja, hogy nem volna helyes, hogy a békekötés s hadüzenet tekintetében az államfő, a parlamentek előleges beleegyezéséhez volna kötve. De hiszen itten nem ilyen jog vitatása forog kérdésben, hanem egészen másé. Felrója Jókainak, hogy a szélsőbaloldalnak hizeleg, de mert azt hiszi róla, hogy nem akar kormányra jutni és azt a nyilatkozatot is tette, hogy ha van oly nagy hatalom, mely a háború indítás jogát a parlamentek előleges beleegyezéséhez köti, ő rögtön azt mondaná, legyünk mi a második.

Hát ilyen nagyhatalom Franciaország, melynek alkotmánya ezt szorosan kiköti. Megvárja már most Jókaitól, hogy erre indítványt tegyen, de ő (szóló) kijelenti, hogy nem fog hozzájárulni, mert nem kíván újabb jogokat szerezni, hanem a régiakat megtartani.

A miniszterelnökkel polemizálva, újra felhozza, hogy nem lehet oly szerződést kötni, mely a monarchiára terhelhet róla. A miniszterelnök szemköre veti, hogy kormányra törekessenek. Mi volt, kérde, neki célja, mikor 7 esztendőig a baloldalon ült, s követelt olyan dolgokat, melyeknek, mi helyt a miniszteri székbe ült, megcsinálta ellenkezőjét?

Beszédét azzal végzi, hogy a kormánypárt leszavazhatja őket, hanem kérdés kié lesz az erkölcsi vereség. Azt hiszi, hogy az erkölcsi diadal az ellenzék részén van.

Tisza Kálmán azzal kezdi, hogy megnyugvással fogadja, hogy Szilágyi Dezső most tudván a kormány álláspontját a berlini szerződés tárgyában megítádni, a miniszterelnök személye elleni támadásokra szorítkozik. Ha ily jártas szónok nem képes egyéb argumentumot találni, ez a kormány álláspontjának ezilárdasága mellett bizonyít. A szemléskedés terére lépve aztán felhozza mind azt, a mit a szélső ellenzék már régen többszörösen fölhánytorogott, s melyet ő már többszörösen helyreigazított. S Szilágyi megtette azt is, hogy világosan valótlant nem mondott, hanem idézett beszédéből egy részt, elhagyva a fontosat. Ez a tozás nem új s nem is ajánlatos szolid szónoknak. A mi a bankfordásban történt lemondását s újra a tárcza-váltását illeti, a dolog úgy áll, hogy ő addig a tárczát újra el nem vállalta, a míg a szövegéből a paritást sértő tétel ki nem hagyottat. Ezt még egyszer most felvilágosításul ismétli.

Szilágyi Dezső szemére vetette a szólónak, hogy csak is azért adta föl ellenzéki álláspontját, hogy kormányra juthasson. Szólónak tanui vannak rá a házban is, hogy ha ez lett volna a célja, több ízben tehetne volna. És emlékszik arra is, hogy többek közt maga Szilágyi D. is unszolta őt, hogy szóló ne ragaszkodjék továbbra is álláspontjához s nyujtson alkalmat a fűsiora, melyet az ország érdekei követelnek. Hogy végre ezt megtette, azért bizonyos tekintetben erkölcsi kritika alá vonni őt nem lehet, ez iránt ő tisztában van lelkiismeretével. S hogy Szilágyiban az ez erkölcsi érzet mindjárt akkor föl nem ébredt, azt sajátoságnak tartja. Egyébiránt ajánlja Szilágyiynak, hogy soha se feleségessék, mikor ébredt föl Szilágyiban az erkölcsi érzet. Nem veszi rossz néven, hogy a kormánnyt megtámadják, mert ez a parlamentarizmussal jár, még is örülne, ha a kormány helyére az ellenzék lépne, hogy bebizonyulna, mikép az ellenzék sem képes más nyomon haladni, egyszerűsmin szőlónak alkalma nyílnék megmutatni, milyennek kell lenni a valóban alkotmányos ellenzéknek.

Nagy előszeretettel emlegetik az angol parlamentet, szembe állítva a miénkkel, s azt tette Szilágyi is, midőn arra utalt, hogy Angliában a kormány a parlament többsége akarátának mindenkor engedelmessékedni szokott.

Nos hát arra nálunk sem volt még eset, hogy akármely a minálunk a kisebbséggel kormányzott volna, és ha Angliára hivatkoznak, úgy ő sem tartja szükségesnek figyelembe ajánlani, hogy ha azon részt angol parlament is akkora óvatosságot fejt ki a parlamenti jogok gyakorlásában, úgy nálunk ez óvatosságra még nagyobb szükség van.

Megtámadta Szilágyi Jókaitis, ki válaszával előtt tartott beszédében elítélte az annexiót, most

pedig nyugodtan adja szavazatát a berlini szerződés becikkelyezésére. Jókai ezt teheti is, mert a szerződésben szó sincs az annexióról.

Fölhánnya Szilágyi Jókainak azt is, hogy bókól a szélső ellenzéknek, de csak azért, mert annak nincsenek kormányra jutási aspiratiói. Jókai csak azt mondá a szélső ellenzékéről, hogy annak politikája egyenes és tisztességes; ha Szilágyi ezt bókálnak veszi, akkor ugyan furcsa véleményben lehetnek egymárról az ellenzékék. Jókai azt is mondta, hogy nincs állam, hol a háború izenés joga a parlamenttől függ, s ellenében Franciaországra hivatkozott; csak hogy egy alkotmányos monarchia s egy köztársaság közt talán mégis van egy kis különbség.

Áttér aztán Polyt beszédére. Polyt beszélt osztrák, beszélt magyar s beszélt szláv politikáról. Szóló szerint sem osztrák, sem magyar sem más egyéb nem lehet helyes politika, csak az osztrák-magyar politika. Eötvös pedig Horvátország hazaellenes aspiratióiról beszélt, a kár, hogy a horvát képviselőnek nem lehetett módjukban a vádat visszautasítani. Szóló a maga részéről nem tehet föl ily aspiratiókat s véleménye szerint ilyeneket a házban állítani bizonyítékok nélkül nem szabad. — Eötvös beszélt a népjogok megsértéséről is, ennek tekintvén a berlini szerződést; de hát akkor mi nevet akar adni annak az agitációnak, melyet Eötvös pártja két év óta kifejtett, midőn követelt, hogy külpolitikáknak Törökország integritása legyen a jelszava. Midőn ezt követelték, bizonyára nem kérdeztek meg a Balkán félszigeten lakó népeket, melyek egészen ellenkező aspiratiókat tápláltak és táplálnak.

Szóba hozották a foederatíó eszméje is; de aki erről álmodozik, meg nem gondolja, mily szerep jutna abban a magyar elemnek és szóló erősen meg van győződve, hogy e szerep a magyar nemzetet bizonyára ki nem elégítené. — Beszélt arról Polyt is, ki a kormány politikáját azért támadta meg, hogy szláv-ellenes, szóló hangsúlyozza, hogy a kormány nem szláv-ellenes, csak panszláv-ellenes. — És figyelemzteti Polytot, hogy a szlávok is semmit se siratnának meg annyira, mintha a panszlavizmus járma alá kerülőnek.

Beszédet a törvényjavaslat ismételt ajánlásával végzi. (Mélén, hosszas éljenzés.)

Mitűn Eötvös és Polt szavaik félreértése miatt felszóltak, s mitűn Tisza kimutatta, hogy szavaikat igenis jól értelmezte, elnök a tárgyalást befejeztettnék jelenté ki.

Következett a szavazás, mely névszerinti volt. 443 igazolt képviselő közül (az elnök nem szavazott), igenmel szavazott 208, nemmel szavazott 154 képviselő, távol volt 80 képviselő. E szerint a berlini szerződés becikkelyezése 54 szavazattöbbséggel elfogadtatott.

A részletes tárgyalásnál Molnár Aladár kérdé, miért nincs beteresztve becikkelyezés végett a király jóváhagyási szándéka is. Tisza megjegyzé, hogy ez oly formáság, mely mindig és mindaddig ugyanaz.

Azután a javaslat részleteiben is elfogadtatott.

Következett Pauler miniszter válasza Szabólyi képviselő interpellatiójára. Szabólyi az első folyamodásu törvényszékek beosztása s a bírósági statisztikai táblázatok beteresztése tárgyában intézett hozzá kérdést. A miniszter kijelenté, hogy a törvényszékek s bírósági személyzet leszállítása áthelyezés a törvényes időben véget ért, azóta több áthelyezés nem eszközöltetik, s az áthelyezésről is nyugdíjazásról szóló felfüggesztett törvény ismét életbe lépett.

A statisztikai táblázatok az utolsó évről még nem készülhetek el, ha elkészülnek, elő fogja terjesztani.

Szabóly a válasz második felében megnyugodott, az első felét azonban nem vette tudomásul.

A ház tudomásul vette.

Végül Csátár Zs. egy hozzá érkezett távirat alapján interpellálta a közlekedési minisztert, hogy van-e tudomása Stammer csongrádi kormánybiztos törvényellenes azon intézkedéséről, hogy a töltést erőhatolommal átvágta s vetésföldek jelenlény részét az előntés vesztélyének tette ki?

Az interpellatíó közöltetni fog a miniszterrel.

Ezután a legközelebbi ülés napirendje állapított meg s az ülés véget ért.

A magyar nyelvről szóló törvényjavaslat.

A képviselőház közoktatási bizottsága tegnapielőtt d. n. 6 órakor tartott ülésében tárgyalás alá vette a magyar nyelv tanításának

kötelezettségéről a népoktatási tanintézetekben szóló tvjavaslatot.

Elnök Várady Gábor az ülést megnyitván, Trefort miniszter jelenti, hogy szívesen hozzájárul minden oly módosításhoz, mely nem élesíti, hanem még inkább gyengíti a tvjavaslat által kitűzött célt s arra kéri a bizottságot, hogy az általános vita mellőzésével kezdessék meg a részletes tárgyalás.

Grunwald Béla sem akar általános vitát provokálni, azonban megjegyzi, hogy nem látja biztosítva a javaslat által elérendő célt a népiszkolákban, pusztá erőlködés eredmény nélkül lesz belőle. A falusi községekben (oláh és rutén) ez elvesztett munka, a városokra nagyobb súlyt fektet, mozgékonyaságuk és szellemi fejlettségükön fogva itt több eredmény várható. Általában a városi elemi iskolákra szeretné szorítani, de tudja, hogy ezen megszorítás ellen van a ház és azért kénytelen belenyugodni. A részleteknél az enyhítés mellett lesz, másrésztől a cél elérésére bizonyos garantákat fog indítványozni.

Molnár Aladár. Nem ismeri előtte szóló módosításait, s így nem szólhat azokhoz. Elvben örömmel üdvözi a tvjavaslatot. Jó lett volna a mérleket megszabni, azt azután erőlyvel végrehajtani, mert ha már ilyen intézkedésbe belemegyünk, legyen a nemzetiségekre annak realisaszna. Megszorítani bajos volna, s így gondoskodni kell gyakorlati kivethetőségéről. S célt lehetett volna érni a népoktatási törvénynek módosítása által, mi által elkerültetett volna az odiosus nemzetiségi színezet.

Trefort miniszter megjegyzi, hogy ez intézkedés behozatalát évek óta követnyezték és sürgették. A népoktatási törvényhez kapcsolni azt, nem lett volna opportunus. Igaz, hogy némi igaztosságot szült, de a törvény reviziója nagyobb szült volna. Oly viszonyok fejlődtek, melyeknek ezen tvjavaslat a következménye.

Hegedűs Sándor már 1868-ban szeretne volna behozatni jelen intézkedést, azonban jobb most, mint később. Megengedi, hogy igaztosságot szült, de az nem általános. Több részről követnyezték a magyar nyelv oktatását, és hiszi, hogy ott nem fog ellenszenv mutatkozni. — A kivitelt észlelyességet kíván. Falusi községekben is sokat tehet a tanító, példa rá, hogy Felső-Zemplében, Abaujban is magyarul beszélnek a gyermekek. A végrehajtást könnyítő intézkedések pl. óvodák volnaának szükségesek; példa rá Budapest és tanítói póttanfolyamok. Elfogadja a tvjavaslatot.

Csengery Antal (torokbaja miatt csak röviden szólhat.) Első sorban a városokban kívánja alkalmazni a tvjavaslatot.

Baross Gábor szerint szükséges e tvjavaslat s már régen kellett volna azt meghozni. Maga is a végrehajtástól függesszi. fel a sikert; a végrehajtó tanítókat kell arra képesíteni. Nemcsak a városokban, hanem általános alkalmazását kívánja. Elfogadja a tvjavaslatot, bár az indoklásban a mentegetődzést helyteleníti.

Poór Antal üdvözi a tvjavaslatot és sikert vár attól.

Szász Károly min. tanácsos elégnék tartja a két képezdei tanfolyamot; ki hat év alatt nem tanulja meg a nyelvet, annak kovés a 12 év is. Az indoklásban nem mentegetődzés van, hanem az érdeke szempontja kifejtve, hogy hozzájárulhatóvá tétessék a magyar nyelv mindenkinek, ez felel meg a tényállásnak.

Csengery Antal az indoklást helyesnek tartja; azonban az illuzióktól óvni akar. Kérdés, képesek lesznek-e végrehajtásra a néptanítók? A tanulóknak egyrésze csak télen jár iskolába. Öt-hat órai magyar nyelv tanítás magában nem elég, ehhez gyakorlás is szükséges: egy tantárgyat kellene magyarul tanítani, pl. a történelmet.

Ezután a törvényjavaslat általánosságban elfogadtatván, megkezdetett a részletes tárgyalás és abban a bizottság a 3. §-ig haladt.

A czimból a „kötelezettség” szó kihagyatván, „törvényjavaslat a magyar nyelv tanításáról a népiszkolákban” állapítottat meg.

A bevezetés változtatlanul hagyatván, az 1 §-ba beszúrattott a „tanítóné” szó a képző intézetekhez, 1. § irányilag szabatosítottott.

A 2. §. következő szerkesztésben állapítottat meg: „A jelen törvény hatályba léptét követő tanévől kezdve, három év (vagyis egy tanítóképző intézeti tanfolyam) eltelté után, tanítói oklevelet senki sem nyerhet és tanítónál vagy segéd-tanítónál sem alkalmazható, a ki a magyar nyelvet beszédben és írásban annyira el nem sajátította, hogy azt a népiszkolákban taníthassa.”

Szeged.

Az utóbbi napokban a menekülők száma nagyon csekély vala, de a két napi hűvös esős időtöbbséket kényserrelt elhagyni a már-már megszokott fabódót, s elvándorolnak zokogva más falak közé.

Csak az éri és irti igazán szívszagató sírását a távozóknak, ki ismeri e nép ragaszkodását a szerencsétlen városához, ki szegedi, kinek szívében szünet éle megnevezhetetlen vonzalom a Tisza melletti és város biztosította földjéhez.

Uton-utfélen, merre csak lehet, mindenütt holmikkal, vizes, szétmálladozni kezdő butorokkal megpakott kocsikat látunk, utánok halad a bánatos érzet-meg a teher! Majd lerokádó családapa, anya és néhány még a veszedelmet és a szerencsétlenséget kellő mérvben felfogni nem tudó gyermek-utádozik.

A szegedi nép bámulatra méltó megadással tűri a sors e reája mért csapását. Itt-ott kifakadás ugyan hallható az „urak” ellen, de csakhamar ismét megnyugvás tapasztalható a kedélyekben. E jól békétűrő szegedi nép kiválóan vállalkos voltában leli egyszerű magyarázatát, melynél fogva törekszik megnyugtatói lelkét, istennek illetőn rendelése és „szent akaratában”. — Ez nagyon jól van így! mert az isteni rendelkezésben való megnyugvás egyszersmind bátorítja e jellemes, okos és életrevaló népet.

Hol csak százaz föld van, mindenütt a pezs-gő életet látjuk. A fabódókban már mindent lehet kapni, sőt a kedélyesség is kezd visszatérni a nép közé, s a régi tréfálódzó megjegyzések hálás publikumra találunk.

Az elrekedt dobát agyon nevetik, s kéri a dobost, hogy csak mondja el a hírdetést, hiszen ugy is itt van egész Szeged, csak nézzem körül, a Makón meg Kukutyinba levők úgy se hallhatják épenességgel nem pergő dobját.

A dobos igazat adva jenekik, nekifohászko-dva, kiküldti a hírdetést, de jikácsolós és a napon-könti hírdetéstől még dobjánál is rekedtebb hangja alig hallható, azonban csakhamar megszűnője egyik-másik suhancs s elmondja, hogy holnap délelőtt lesz 10 órákor a ruhakiosztás, ott, hol a kegyér és más önni valót adják; továbbá minthogy a kutyák és macskák a rendszertelen lakás foly-talan éhség miatt könnyen megveszhetnek, a gaz-dátlalul koborló emez állatok el fognak pusztítani — tramtratra.

A dobolás után ismét elszedte a nép hazai Egyik egy hajóba, másik egy fabódóba, harmadik egy vasúti kocsi vagy magazinba, s egy negyedik Új-Szegedre vagy valamelyik iskola vagy templom padjaira hajítja le fejét; s aztán ott alsuzsza az igazak álmat. Most már lámpák is vannak a százaz területeken, a légszesz lámpákra kötöztek föl a petroleum lámpák, s a kávéházakban, hol eddig a pislogó gyertyáknál összebuja olvasták az újságokat, most szép karcu petroleum lámpák díszkednek az asztalok.

A bánatos arcu emberek a nyomorúság fölött már-már napirendre térve, hatványozottan igye-keznének üzleti életet kezdeni; de nincs tér, a víz lassan apad, naponként csak pár centimétert s így csak a tehetetlenség télenkedésével kell várniok a víz apadását; ha ez gyorsabban apad, a még itt levők nem fognak eltávozni s így Szegednek lennie kell.

Szebenmegye erdőségi szabály-rendelete.

1. §. A rendszeres erdőgazdászati és az erdővédelemre vonatkozó kellő intézkedések keresz-

tülvitele a megyében, a községi erdőkben és azon magánosok érdeiben, kik azokat a megye szak-községei által kezelletni öhajtanák, a következő erdőségi személyzet által fogantatosítottak:

1. Egy megyei erdőmester,
2. járási erdősz,
3. a községi illetőleg magán erdőtulajdo-sok által felállított erdővédszemélyzet (erdőkerülők, erdőpásztorok) által.

2. §. A megyei erdőmester az alispánnak erdőségi ügyekben szakelődjője és tanácsosa, és mint olyannak állandó lakása a megye székhelye.

Az erdőmester kötelessége a járási erdőszöket, hivatalos eljárásaiban felügyelni, az egyes községek erdőgazdászati tervezeit átítvizsgálni; kötelessége továbbá évenként legalább egyszer minden járást beutazni, hogy személyes meggyőző-dést szerezzen magának arról, hogy az erdőségi törvények és az arra vonatkozó felsőbb rendeletek miként kezeltetnek. Minden év végén köteles az erdőmester a törvényhatóságok jelentést be-terjeszteni, melyben a lefolyt évben észlelt tapasztalatait és a megye erdőgazdászati viszonyait kell hogy kimutassa.

3. §. A járási erdősz az egy erdőségi járásban fekvő, a községek tulajdonát képező erdőknek kezelő községe s mint ilyen hivatalos kötelessége, amennyiben egy újabb felmérés tulságos költségeket okozna és sok időt venne igénybe, a katastrális térképek alapján gazdászati tervezetet készíteni, melyben az erdőállomány leírása, vágás időszorint beosztásának megállapítása, a legelő tilosok térfogata és az általános művelési és faizási tervezet a következő tíz évre megállapítva legyen. A leírások és tervezetek a megyei erdőmesterhez terjesztendők be és általa átítvizsgál-tatnak.

Az illető átítvizsgált erdőgazdászati tervezo-tek a községi képviselői testületeknek határozat-hozatal és jóváhagyás végett előterjesztendők; ha a jóváhagyás megtagadtatnék, addig is, míg a törvényhatóság ez ügyben véglegesen határozna, csak annyi fa vágatható az erdőben, a mennyi a jóváhagyást nem nyert erdőgazdászati tervezetben azon évben levágásra előirányozva volt.

Ha a tervezetek véglegesen jóváhagyást nyer-tek, a járási erdőszök és községi előjárók személyesen felelősek, az azokban előirányzatba vett eljárás pontos keresztülvitelére nézve.

Ezen erdőgazdászati tervezetek végleges jóváhagyásig, a járási erdőszök a közelebbi évre a községeknek faizási és erdőgazdászati javaslatot terjesztendők elő, a melyek azon esetben, ha jóváhagyást nem nyernének, a járási erdősz különvételénye és az erdőmesterek erre vonatkozó ész-revételei kíséretében további illetékes intézkedés-végűt a törvényhatóság elé terjesztendők.

A járási erdősz községeit évente legalább kétszer meglátogatni, és az év végével a megyei erdőmesterhez évi jelentést beadni köteles.

4. §. Minden járási erdősz mellé az irodai teendőket ellátásra végett, valamint a külteendőket elintézésénél való segélyezés vagy helyettesítés végett, szükség szerint egy erdőségi gyakornok adatik.

5. §. Az erdővéd személyzet épen úgy mint eddig, a községek képviselőtestülete, illetve az erdőtulajdonosok által a járási erdőszel egyetértve szolgálattal bészereződés mellett fogadtatik fel.

6. §. Jogában áll minden községnek az erdőfelügyelő személyzetén kívül, saját költségén magán erdőszt is felfogadni.

7. §. Az erdőségi személyzet (1. §.) egy-

Tolpa sírva lépett be, kezét törölte.

— Mi bajod cigány? kérdé tőle a vajda.

— A popa megvert, olyan töstöt adott ar-csomra, hogy a szemem világa most is káprázik, felelt a cigány.

— És miért?

— Nem tudtam s „Miatyánkot”!

— Ejnye, te kötni való lököst s te nem tudod a „Miatyánkot”? Ha ezt előbb tudom.

Miféle vallása vagy: török, tatár, pogány? hogy ne tud a miatyánkot!? Nő megállj csak.

— Tudom, uram, csak hogy egy helyt min-dig elvételtem.

— No mond!

— „Miatyánk, ki vagy a mennyekben, szent-telenség a te neved.

— Tovább.

— Itt mindig elefeletem.

— „Legyen meg a te akaratod.

A cigány ismételte a miatyánkot, de ismét elvételte.

— A fejedelem ismételtet vele háromszor. nem boldogult még se.

— Uram, szól a cigány, ha százszor ismételtetted is én elefeletem, mert a mi egyszer a fejembe nem ird. az oda be nem megy. Hanem légy szíves írd le arokat a szavakat papírra s hogy haragod emlékembe legyen, ird alá nevedet is, azért jöttem én hozzád.

A fejedelem papírt vesz elő s ír: „Legyen meg meg a te akaratod. István vajda”. Átadta a papírt Tolpának.

Több se kellett a cigánynak.

Véss el magad, meg sem állott a deputa-tió falujáig.

Itt a falu népét összegyűjtötte.

A drabontokat előállította. Elővezettette a porkolábot is.

más közötti, úgy szintén azoknak a közigazgatási községek a községekkel szemben való jogállási viszonyait, továbbá a hivatali hatáskör megállapítása, ezen szabályrendelet életbeléptetésétől számítandó hat hónap alatt, az alispán által szerkesztendő, s a törvényhatósági közgyűlés elő jóváhagyás, végett terjesztendő, jogállási utasítások által fog rendszeresíteni.

8. §. Az erdőségi állományokra csak olyan egyének pályázhatnak, a kik erdőségi szaktanulmányokat végeztek, és az erdősztiszakból a magasabb államvizsgát letették, egészséges testalkatuk és tanulmányaik befizette után legalább két évi gyakorlati alkalmazásról bizonyítványokat mutathatnak fel.

A gyakornokok, az államvizsga és a két évi gyakorlati bizonyítvány alól felmentenek.

9. §. A fizetések következők:

a) a megyei erdőmester évi fizetése frt és frt utátalány.

b) a járási erdőszöké frt és frt utátalány.

c) a gyakornokoké frt napidij d) az erdővéd személyzet fizetésének megállapítása a községi képviselőtestület hatáskörében maradván, e tekintetben csak az határozatát, miszerint a büntetési pénzek 1/3-a, mint letartoztatási díj, az illető erdővédnek lesz kiadandó.

10. §. A megyei erdőmester és járási erdőszök a törvényhatósági közgyűlés által élethossziglanra választatnak.

Az erdőségi gyakornokokat a megyei erdőmester ajánlatára nevezi ki.

11. §. A megyei erdőmester és járási erdőszök illetményeit, a megyei erdősztiszakból előleges havi részletekben élvezik.

12. §. Ezen alap rovatal utján fog létesítetni, mely rovatal az erdő tulajdonosokra, a kik az 1. §. értelmében erdeiket a megyei szakközségek által kezelletik, az erdő terület kiterjedéséhez arányosítva lesz kirovandó.

13. §. A megyei hivatal évenként novem-havában, az erdősztiszak alpról és a jövő évi szükségletéről a törvényhatósági közgyűlés elő költségvetési előirányzatot terjeszteni köteles. A meghatározott költségelirányzat keretén belül a szükséglet kiadásokat az alispán utaltványozza.

14. §. A megyei erdősztiszak alap kezelésével a törvényhatósági pénztár bízik meg.

A községek és magánzók által fizetendő rovat, évnegyedeként előleges részletekben a megye házi pénztárához fizetendő be.

15. A vadászatra való törvényszerű felügye-let a járási erdőszök és azon erdőörök által fogantatosítottak, a kik az erdőmester azon teendőket különösen megbiz.

Az erdővéd személyzet felügyeli a vadászati tilalom törvényszerű megtartását és hivatalból örködik a felett, hogy a vadászati jog és a hasznos madarak pusztítása, az áthágások ellen megvéssék.

16. §. Az összes erdővéd személyzetre, a mely szolgálatban egy általános és köztudomásra hozott jelyvőyt kell hogy viseljen, ugyanazon szolgálati rendszabályok állanak fenn, a melyek a hatályban álló erdőségi törvényben körvonalozva vannak.

17. §. Az erdőterületeken a rendfenntartá-sára hivatott járási erdősz, községi előjáró és az erdővédszemélyzet, hivatali hanyagság esetében az 1876. évi V. t. cz. 23. és 25. §§. határozványai szerint 25 forint pénzbírsággal, a körülményekhez képest 500 forintig, vagy hivatal vesztéssel is büntetendők. A megyei hivatal jogosult az 1870. évi XLII. t. cz. 58. §. értelmében oly községekre

Az összegyűlt nép előtt a cigány beszédet tartott.

„A fejedelemtől jövek — sirt — a ki előtt a ti panaszaitok, a porkoláb istentelenségei miatt ismeretek. Itt a fejedelem írása; azt írja: „Le-gyen meg a te akaratod!” az én akaratom pedig az, hogy a porkoláb azonnal deresre huzzátok és mérjetei ki testének azon részére, melyet ve-letek szemben annyiszor igénybe vett, ötven mo-gyoró pálczát. Nő, egymásután, sebtiben.”

Dictum, factum. a darabontok a por-koláb uramat lecsípték, s olyan ötven mogyoró-fapálczát mértek rá, hogy a derest harapta ki-jában.

A nép ujjongott örömben, a [porkoláb sirt a gyalázat miatt, a cigány pedig, mintán ma-gát megvendégeltette, kerekét oldott.]

E botorásnak nagy híre terjedt.

A porkoláb sehogy se tudta túrni a gyalaza-tot, s nem fért a fejébe az, hogy a [fejedelem öt mégis hivatalban hagyta, holott a nép előtt oly hallatlan módon meggyalázta.

A vidéken nem volt már becsülete. Elmegy — gondol a magában — a feje-delemhez, s kéri elbocsáttatását.

S a mint gondolta, úgy cselekedett.

A porkoláb külsőben a fejedelem egyik leg-meghibtebb alattvalója volt, a fejedelem becsülte. Midőn a fejedelem szobájába lépett, jól lőn fogadva.

Előadta panaszát.

Elmondotta, hogy Tolpa cigány a feje-delem irásánál fogva, a falu szeme előtt ötvenig megpálczáztatva. S kérte elbocsáttatását.

A vajda elbámolt a cigány vakmerőségén, eszébe jutott a „Miatyánk”. Világos volt előtte minden.

nézve a melyek ezen szabályrendeletben foglalt intézkedéseknek engedelmeskedni nem akarnának, katonai karhatalmat is alkalmazásba venni.

(Folyt. köv.)

Szeged és környéke árvízkarosultjai javára

Kolozsvártt adakoztak és pedig lelmi szerekben: (Vége.)

Graf Jakabné intézetében gyűjtetett 16 nő felső, 4 férfinyári kabát, 6 nadrág, 7 mellény, 3 zsebkendő, 12 pár harisnya, 10 kendő, 151 gyermekruha, 6 szoknya, 11 férfi ing, 14 pár cipő, 1 nyakravaló, 5 gaty, 11 női ing, 6 bálé rékli, 29 kötő, 2 törle kendő, 5 kötény, 3 fu raba, Káli Nagy Sándorné 1 női ujjas, 2 kendő, 3 szoknya, 4 gaty, 3 kötő, Ulár Pálné 1 női bunda, 1 férfi nyári kabát, 1 szoknya, 1 pár cipő, 3 kötő, 1 pár Károli 1 női ujjas, 1 gyermekruha, 1 szoknya, Kocsis Jánosné 1 párna, 1 női téli felöltő, 1 takaró, Vester Sámuelné 2 párna, 1 takaró, özvegy Philp Mártonné szül. Veszely Róza, 1 párna, 1 kendő, 4 férfi kalap, 1 kötény, Tegzes Mari 1 női ujjas, 2 kendő, Matucsek József 8 pár cipő (új), Somogyi István 1 női felső, 1 mellény, 1 szoknya, 1 gaty, 2 női ing, Sárosi László 1 mellény, 4 férfi kalap, 5 pár cipő, 1 háló rékli, 11 gyermekruha, 9 pár harisnya, Raiter György 1 női téli felöltő, 2 nadrág, 2 mellény, 2 kalap, 1 pár cipő, 1 pár csizma.

Kaufmann Samu mérnök 1 férfi téli kabát, 1 férfi nyári kabát, 1 nadrág, 2 mellény, 1 férfi-, 1 női kalap, 1 női ujjas, 4 pár harisnya, 8 gallér, 1 pár cipő, Kugler Mihályné 1 női téli felső, 1 férfi nyári kabát, 1 ing, 1 alsónadrág, 10 kendő, 2 szoknya, 7 pár harisnya, 3 pár cipő, 9 gyermekruha. Schwabik Aurél 1 női ujjas, 1 gyermekruha, 4 párnahaj, 3 gyermekrékli, Marchhart József 2 férfi nyári kabát, 2 nadrág, 1 mellény, Vesei Lajosné 2 női ing, 1 kendő, 1 női ujjas, 1 szoknya, 1 női kötő, Kukla Józsefné 1 férfi kalap, 1 női ujjas, 2 pár harisnya, 2 férfi ing, 1 női ing, Korbuly József 2 férfi téli kabát, Bogdy Sándor 1 férfi téli kabát, Bogdy István 1 szoknya, Bogyanacz Antal 2 nyári férfi kabát, 3 nadrág, 1 mellény, 1 pár cipő (új).

Totál összesen befolyt 297 adományozótól: 1031 drb (5155 kgr.) kenyér, 68 kgr. füstölt hus, 257 kgr. szalonna, 80 drb (172 kgr.) sonka, 89 liter bor, 7 kgr. kávé, 3 kgr. csokor, 367 kgr. búzaliszt, 167 kgr. mállélszt, 266 drb tojás, 2 kgr. rizs, 350 darab alma, 754 kgr. burgonya, 805 kgr. hagyma, 155 kgr. borsó, 145 kgr. lencse, 1 liter zsemlyekása, 901 kgr. bab, 34 liter zsir, 50 drb jogácsa, 72 drb sütemény, 113 liter szilvaiz. 72 liter aszaltgyümölcs, 2 kgr. só, 26 liter ugorka, 35 liter dió, 25 liter vetemény, 2 liter tepertő, 11 liter rum, 125 kgr. tengeri, 33 kgr. emmenthali sajt, 33 kgr. túró, 30 drb bura, 65 drb üres láda, 18 darab üres hordó, 4 drb. zsák, 5 drb üres kosár.

Ruhaneműekben: 8 férfi téli kabát, 21 női téli kabát, 1 női bunda, 14 férfi nyári kabát, 1 női nyári felöltő, 15 nadrág, 25 mellény, 14 férfi kalap, 2 női kalap, 16 női ujjas, 78 pár harisnya, 8 inggallér, 6 gyatkaró, 5 kesz-kendő, 26 szoknya, 42 női kötő, 10 kötény, 36 férfing, 42 női ing, 4 főkötő, 13 párnahaj, 11 törlekőző, 53 pár cipő (kötő 20 pár új) 3 pár csizma (2 új), 1 pár gyermekecipő, 17 alsó nad-rág, 11 nyakkendő, 43 rőf karton (új), 32 Shawl, 12 háló rékli, 2 pár gamáschli, 4 párna, 195 drb különböző gyermekruha.

A fejedelem a porkolábbal szemben helyre-hozta ügyét, biztosította kegyeiről, s elbocsátotta.

A vajda haragos volt. Kiadta embereinek a parancsot, hogy Tolpát minden kikérdés nél-kül akasszák fel.

Tolpa neszt vette a dolognak, ismerte a fe-jedelem határozottságát, s jónak látta kerekét ol-dani.

Igy bolyongott két napig.

Az udvarnak terjedelmes kertje volt, a sűrű bokrok között töltötte a napot, éjjel haza som-polygott ételért.

A harmadik napon látta a fejedelmet a kert-be lépni.

Egy eszme villant meg a cigány agyában. Felmászik a fára s annak egyik ágára ké-nyelmesen felkötöi magát; lábai leögltek.

A vajda ép a fa alatt volt elmenendő; ész-reveszi a leülő cigányt s megajánlta.

— Ejnye, nő, — mond magában a feje-delem — ez a cigány ijedében felkötötte magát, ha tudtam volna, bizony isten megbocsátottam volna neki.

— Legyen meg a te akaratod — szól a cigány — s leugorván a fáról, átölle a vajda lábait.

— Legyen, feleli a vajda, bámulatában. Má-sodszor is rászédelt cigány, azonban máskor vi-gyáz, mert akaratod ellenére csakugyan felköt-letlek.

S szent volt a Dékeségg.

István vajda szerette a mókát, azonban az ostoba tréfáknak sokan adták meg az árát.

Románból:

Moldován Gergely.

Mindezen tárgyak piaci árak és becslés szerint felvéve, körülbelül 1700 frt értéket képviselek.

Kolozsvártt, 1879. márcz. 20-án.

Adakozások az alföldi vízkárosultak javára.

Cs.-Szépvizen Száva Margit és Szabani Róza kisasszonyok tegnap megkezdett gyűjtővénnek itt közöljük általunk már korábban nyugtázott folytatását:

Dr. Spányik József 2 db egyforintos tallér, Miniér Gáborné 1 db egy és félforintos tallér, Barla Gergely 1 db egyforintos tallér, Miniér Albertné 6 db huszast.

Ujabbán adakozott: Özv. Bogdánffy Gáborné 5 forint.

Tegnap elküldés végett az arany és ezüst pénzecskét, t. i. 2 db aranyat, 3 db egy frtos, 1 db másfélfrtos tallért, 7 db ezüst huszast bevált-ván, ez összesen tett 17 frt 96 krt, melylyel eddigi gyűjtésünk 1492 frt 96 kr.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1879. márcz. 29.

— A nemzet hazafiságához

és emberbaráti szeretetéhez folyamodunk itt ujjolag szerencsétlen alföldi testvéreink érde-kében. A király, a legelső magyar ember könnyei lehetnek, hogy Könyre ne fakasszák e hon minden gyermekét s a fájdalom, melyben ő vele egy világ osztozik, ne nyilaljon a magyar ember szíve mélyébe. Az anyát, ki ölelve gyermekeit öleve temetett a hul-lámok közé, nem támasztja életre a részvét, de a kiknek egy élet keresménye pusztult el s keserűbbé lett számára az élet, mint a halál, a nemzeti és emberbaráti szeretetnek kell letérülni könnyeit. Külföld megindító módon fejezte ki részvétét a szerencsétlen ide-genek iránt, legyen a nemzet könyörületet saját vére iránt.

— Patti Carlotta és társai tegnap (már-czius 28.) tartották meg a városi vigadó nagyter-mében oly nagy izgalommal várt hangversenyt. Híjjába, a Patti névnek olyan dicsőre van, hogy már a szó képes lázas mozgalmat kelteni, kivált egy kisebb provinciális városban, mint mi jó kolozsváriak vagyunk. A jegyek már hetekkel ezelőtt el voltak kapkodva s még messze vidékről is fár-adtak be meghallgatni a „diva” nővérét. Az utolsó perczben még az is fokozta az „esemény” iránti érdeklődést, hogy a hangverseny előtt néhány perczrel az a pikáns hír szállongott a városban, hogy némi differenciák miatt, a hangversenyzők és a hangversenyrendező között, elmarad az elő-adás, s a művészek majd saját risiófjukra fognak rendezni hangversenyt. De ezáltal a botrányked-vőlők nem élvezhettek: a differenciák kiegyenlít-tettek s este 6 órakor a vigadó nagy és mellékter-meit zsufoltság megtöltő díszes közönség várakoz-tott Patti Carlotta megjelenésére. Az estélyt egy Beethoven-triofvezette be: Grün (hegedű), de Munk (cello) és Löwenberg (zongora) urak adták elő művészi praecisióval. Utánok Patti Carlotta lépett az emelvényre, mire a közönség soraiban élénk taps hangzott fel. Eckert s „Reholic”-jét ad-ta elő zongorakíséret mellett. Már az első futam-oknál kiűnt, hogy a művésznő hangján már nem csillog többé az üde fiatalság fényes zománca; de azért erőteljes és élvezhető szép organum, mely-nek bízhatlan tökélyre vitt iskolázottságával még most is bámulatra ragadja a hallgatót. Természe-tes, hogy zajos taps követte a visszhangdalt épen úgy, mint a Bolero-t (a „Siciliái vecsernyé”-ből), a „Viens mon coeur”-t (Gonodtól), valamint még egy dalt, melyet a zajos ujjazásokra a Bolero után énekelt. A hangverseny többi szereplői: Grün (he-dű), Löwenberg (zongora) és de Munk (gordonka) egyenkint kiváló virtuozoknak mutatták be magu-kat, kik művészién kezelik hangszerüket; külö-nösen de Munk ur szép cello-játékával, mely ritka tökélyű technicával az előadás könnyedségét és a kifejezés finom színezettségét párosítja, nagy hatást keltett; a zajos tapsokra Munk ur is kedveskedett még egy pice-szel programmon kívül. Löwenberg a Rhapsodie hongroise-t, Lisztnek ezt az unicumszerű compositióját, melyre csak a szél-ső határig kifejtett technicával dicsekvő virtuoz vállalkozhatik tisztességgel, annyi bravourral, oly erőteljes „Anschlag”-gal s oly kitűnő szabatos-sággal exequálta, hogy a közönség zajos tapsaira Löwenberg ur is felhíva érezte magát, még egy rövid darabbal megtoldani a műsort. Egy szóval: briliáns egy zeneestély volt, a melyennek a kolozsvári Redoute csak nagy rikkán tanuja.

— Patti Carlotta és művésztársai, mint értesülünk, még egy hangversenyt fognak ren-dezni, még pedig ezuttal a nemzeti színházban.

— Az uszorások ellen egy idő óta nagy mozgalmat indított meg a saját egyrésze nálunk és Ausztriában egyiránt, sőt Bécsben maga a ha-tóság is szükségesnek tartotta föllépni a társadalom eme vérszipói ellen. Természetesen a fennál-ló törvényeknél fogva egyébre nem terjedhet ki ez a hatósági föllépés, mint az idegenek kitiltására az illető városból; ez azonban magában édeskeve-sest segít a nagy bajon, melynek gyökerei az ál-talános nyomorban, teljes hitelvesztettségben s olyan nemzetgazdasági viszonyokban rejlenek, melyeken egészen más eszközökkel lehet és kell javítani, mint az uszorások elleni határozásokat. Az uszoramint

Hirdetmény.

A maros-ujvári m. k. sóbánya hivatalnak, még ez év augusztus-havára, szüksége van 15,000 darab 1 méter hosszúságú, 45 centimeter széles **varrás nélküli** négy nyüstös szövetű, Jutte vagy kender anyag zsákra, aprósó csomagolás végett.

Minék beszerzésére **folyó év május-hó 15-dik napján**, írásbeli ajánlattal árlejtés fog tartatni.

Szállításra vállalkozni hajtók, felkéréstnek ajánlataikat 50 kros bélyeggel ellátva, az összes zsák értékének 5% bántépénz mellélete és zsák mintájával a nevezett **nap reggeli 10 óráig**, a maros-ujvári sőhivatali irodába beküldeni, a hol is a legelőbbébb vállalkozónak a szállítás ki fog adatni.

A szerződési feltételek, hivatalos órák alatt bár mikor megtekintethetők a hivatali irodában.

M. kir. sóbánya hivatal.

Maros-Ujvárt, 1879. március 27-kén.

(121) (1-3)

Eladó szőlővesszők.

Rajnai Riesling 1000-e	3 frt 50 kr.
Semillon 1000-e	12 frt — kr.
Sauvignon 1000-e	15 frt — kr.
Bakator 1000-e	5 frt — kr.
Som 1000-e	4 frt — kr.

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Oláh-Szilváson — utolsó posta Maros-Ujvár —

ALBERT LAJOS, gazdatiszt.

NAGY JÓZSEF arany- ezüstműves és ékszerárú Kolozsvárt.

Ajánlja a n. érd. közönségnek jól berendezett és a legnagyobb csinnal kiállított bécsi és külföldi

arany- ezüst ékszerárúinak dús raktárát

és kiházasítási **arany- ezüst és ékszerárúit** legújanyosabb áron; elvállal minden e szakmába vágó megrendeléseket; kijavításokat gyorsan és pontosan jutányos ártért teljesít, egy ódon **arany- ezüst** tárgyakat megvesz, vagy njakkal becsereél. (402-33) (16-30)

(Óvással.) Raktáromban minden egyes tárgy valódisága a m. kir. bélyeggel van hitelesítve.

Mindenkinek, a ki Bécsbe utazik,

s a kinek fogbaja van, ajánljuk a világhíru

(104) D. Herzt, (3-6)

az ő felsége az osztrák császár és magyar király által szabadalmakkal kitüntetett, az

inyt szabadon tartó fogak feltalálóját.

Bécs. Stadt. Adlergasse 1.

Fogfájás gyógyítását, odva fogak beolmoztatnak.

Alapos és gyors segítség minden gyomor- és altesti bajban szenvedőknek!

Az egészség fenntartása legnagyobb részt a nedvek és vérnek tisztítása és tisztántartása, valamint a jó emésztésben rejlik. — Ezen cél elérésére a legjobb és leghathatós szer

Dr. Rósa életbalzsama.

Dr. Rósa életbalzsama mindezen kívánatoknak a legteljesebben megfelel; ez az összes emésztési szervek munkáját elősegíti, egészséges és tiszta vért alkot és a testnek az előbbi erőjét és egészségét visszaadja. — Minden emésztési bajok, névszerint: **étvágyhiány, savanyu felbőgés, felpuffadás, hányás, gyomorgörccs, benyálkásodás, aranyer, a gyomor étkekkel való megterhelése** stb. ellen a legbiztos és legjobbnak talált háziszor, mely magának a legrövidebb idő alatt kitűnő hatása miatt általános elterjedést szerzett.

Egy nagy üveg 1 frt. Félüveg 50 kr. Sok száz elismert levél megtekintésre készen áll. Ez életbalzsam bérmentes megkeresések következtében utánvétel mellett mindenfelé szétküldetik.

Fragner B. urnak, Prága. Tíz év óta gyomor-bajban szenvedtem, mely étvágyomat és álmatom elrablta s igen sok fájdalmat okozta, elhatároztam magamat az ön Dr. Rósa-féle életbalzsamának használatára, melynek hatása nálam annyira kitűnőnek bizonyult, hogy most teljesen jól érzem magamat, jóízűen eszem és alszom, melyért önnek köszönetemet nyilvánítom. Egyszermind felkérem mellékel 10 forintért számomra ismét — Dr. Rósa-féle életbalzsamból nagy palackokat küldeni. —

Rosenberg Chaim, Galatz (Romania) Márcz. 7. 1878. ruhakereskedő.

Mélyen tisztelt Fragner ur!

Kérem szépen mellékel 18 márkért ismételtén Dr. Rósa-féle életbalzsamot küldeni. E balzsam kitűnő gyógyszer étvágy tanúság, elsoviynyodás és álmatlan éjék ellen. Egyének kikről orvosok lemondtak ez életbalzsam használatát után meggyógyosodtak és meggyógyosodtak. — Postaforudaltávai szives elintézését várom vagyok aláíratos szolgálja. Stolzberg H. Loos-Heinersdorf, Münchenberg mellett aug. 14. 1875.

Figyelemztetésül. Kellmetlen félreértések kiküldetése tekintetéből kérem a t. közönséget, mindig Fragner gyógytárából kerülni Dr. Rósa-féle életbalzsamot kéri, mert tapasztalatom szerint némely helyen csak egyszerűen életbalzsamot árusítanak el, mely a Dr. Rósa-féle balzsamhoz képest csak hatálytalan keverék. A valódi Dr. Rósa-féle életbalzsam egyedül a főraktárból Fragner B. gyógytárából (Prága, 205-3.) kapható.

Budapest: Török József gyógyszerésznél. Kolozsvárt egyedüli raktár: Wolf János gyógyszerésznél.

Tordán: Gyógyszerész Wolf Gábor és fia. Raktárak a birodalom majd minden gyógytárában, valamint Ausztria minden fűszerkereskedésében vannak.

Minden gyógyszerész és kereskedő urak, kik Dr. Rósa életbalzsamából raktárt tartani óhánjanak, szivesedjenek a fennírt főraktárhoz Prágába fordulni. (123) (1-18)

A valódiság és csiraképeségért jó állás mellett!

Takarmánytápa, sárga buczok	35 frt — kr.
veres buczok	34 frt — kr.
oberdorf	45 frt — kr.
Lucerna, tisztított, arankamantes	60-75 frt — kr.
természet	62 frt — kr.
Stiel, here, tisztított	52-60 frt — kr.
Mohar-mag	6 frt 50 kr.

legfinomabb különféle **veteménygyabona**, **here- és fű-fajokat**, valamint mindenféle **gazdasági, konyhakerti, virág-, mezel s erdei fűszereket** legújanyosabb választékban és legelőbbébb áron ajánl **Freund Adolf D.** (116) (2-3) maghereskedése Budapest, Thonet-udvar. Árjegyzékek kívánatra ingyen és hármentve megküldetnek.

!! Majdnem ingyen!!

A nemrég esőbe jutott Britannia-ezüst gyár tömeggondnokától azon megbízást kaptuk hogy az összes nálunk raktárban levő Britannia-ezüstműveket, a fuvarbér és 1/4 rész munkadíj visszafordítása végett ajándékozzunk el.

As összeg beklűdése vagy utánvétele, a czikkkelűl kitett áraknak, ceupán visszafordítása a fuvarbérnek Angolországól Bécsig és egy csekély-rész munkadíjának; mindenki megszerezheti a következőket, egy negyedrészen az eredeti árak, tehát **majdnem ingyen**:

6 darab Britannia-ezüst-**evőkanál**, 6 darab ugyan olyan minőségű **kávéskanál**, összesen 12 darab, ezeltűt 6 frt került, most **1 frt 85 kr.**

6 darab Britannia-ezüst **asztali kés**, a gol acsól pengével, továbbá ugyan olyan 6 darab **villa összesen 12 darab** mely ezeltűt 9 frt volt, most mind a 12 darab együtt **3 frt 10 kr.**

1 db. **tej-merő kanál**, legnehezebb minőségű, mely ezeltűt 3 frt volt, most **1 frt 10 kr.**

1 db. **leves-merő kanál**, a legnehezebb minőségű s a legfinomabb Britannia-ezüstből ezeltűt 4 frt, most **1 frt 65 kr.**

6 db. Britannia-ezüst **kés tartó**, ezeltűt 2 frt, most **1 frt 30 kr.**

1 db. **czukor-fogó**, " 1 frt, Ezeken kívül igen szép és csinos asztali gyertyatartók, egy pár 1 frt, 2 frt, 2 ft 50, 3 ft. Tálczák, egy darab 50, 75, 80 kr., 1 frt, 1 40, Kávé csésze, 2 frt. 2 50, 3-4 frt. Czukor-por tartó, 25 kr., 40, 75, 90, 1 frt. Ecset- és olaj karafina 2 ft 50. 2 80, 3 50, 4 75, 5 frt. Vaj-tartó 75 kr. 95, 1 70, 2 80, 3 25, 4 frt. Leveles-csésze alsó tálcával együtt 1 60, 2 50, 3 frt. (92) (6-12)

!! Hallatlan olesó !!

és minden háztartásnál különösen ajánlható a következő összeállítás, mely 33 igen gyakorlati és kitűnő darabból a legfinomabb és legjobb Britannia-ezüstből készítő, s példátlan olesó ártért csak 6 frt 45 kr. és pedig

6 db. kitűnő jószág **asztali kés**, Britannia-ezüst fogantyúval és a legfinomabb angol ezüst-acsól pengével.

6 db. legfinomabb **villa**, Britannia-ezüstből egy darabból készítő.

6 db. néhez Britannia-ezüst **evőkanál**, legjobb minőségű.

6 db. Britannia-ezüst **kávéskanál**, legjobb minőségű.

1 db. tömör Britannia-ezüst **tejmerő kanál**.

1 db. néhez Britannia-ezüst **leves-merő kanál**.

6 db. Britannia-ezüst **kés-tartó**.

1 db. Legjobb minőségű Britannia-ezüst **czukor-tartó**.

33 mind ezen darabból a legfinomabb Britannia-ezüstből vannak készítő, mely egyedüli lő-tözetű fém a világon, mely örökké fehér marad, s a valódi ezüsttől 20 évi használat után sem lehet megkülönböztetni, melyért kezeskedünk.

Sieszen tehát rendelését mindenké a mily gyorsan csak lehetséges beklűdeni, mivel ily hallatlan olesóság mellett készletünk hamar el fog fogyni.

Cz m és egyedüli rendelési hely az Osztrák-Magyar birodalomban.

Főraktára a Britannia-ezüst gyárnak:

BLAU & KANN

Bécs, I. Elisabethstrasse Nro. 6.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Megrendeléseket elfogad és a szőlővesszők valódiságáról jót áll Felső-Ujváron — utolsó posta: Maros-Ujvár —

FODOR GYÖRGY, borász.

(117) (2-3)

Csomagolás, vasútra szállítás ingyen.

Fontos minden háztartásnak!

Miután a tél idénye már jóval előre haladt s raktáramban

tűzifa

készlet még igen jelenlékeny, van szerencsém a t. cz közönségnek itt elősorolt, a lehető tömötten rakott öleket, legjobb minőségű fajokat ajánlani:

(82)	(6-*)	hasab felaprított
I-s rendű 4 köbméter	Bákka a házhoz szállítva	12 ft 13 ft 60 kr.
II-od " 4 " "	Cserfa " "	11 ft 12 ft 60 kr.
III-ad " 4 " "	Tölgyfa " "	9 ft 50 kr.

Megrendelések kéretnek intéztetni: fa-piac 2. sz., valamint Vogel Károly bel-magyar- és hid-utca szeglet üzletében, vagy a gőz fűtő helyiségben a kolozsvári indóház mellett.

szentjánosi ferencz.

CZAKO ELEK ácsmester

tisztelettel tudatja a nagy érdemű kolozsvári és vidéki közönséggel, miszerint **üzlete műhelyét, kül-monostortetza 55-ik számú szállására áttette**, ajánlja magát és jó minőségű száraz fánéműkell ellátott műhelyét mindennemű épület famunkálatok vállalatára a legjutányosabb árban. (108) (5-12)

Stein János

zeneműkereskedésében Kolozsvárt

kaphatók következő

legujabb magyar népdalok, operettek és tánczok.

Ágnes asszony.

LUKÁCSY SÁNDOR

legujabb népsziművének összes kedvelt dalai.

Tartalma:

Egy virág volt...

Ritka árpa...

Találják ki...

Fehérváron szép az élet...

A kis lány kertjébe...

Eze ével terem nyáron...

Ez a kis lány éli a világát...

Hogy elcsaptak...

Jaj de búsan jön...

Eszemadta...

Énekhangra zongora kísérettel

alkalmazta Erkel Elek.

Ára 1 frt.

A bácskai rezervisták.

VARGA JÁNOS

eredeti látványos népsziművének legkedveltebb dalai.

Tartalma:

Csipkebokor idres bódros virága.

A kis madár.

Megy a gőzös Kanizsára.

Román nóta. (Ha a rózsza kikeletkor).

Énekhangra zongora kísérettel

alkalmazta Erkel Elek.

Ára 80 kr.

Mit tehet a kis lány róla?

HAT EREDETI DAL.

Tartalma:

Mit tehet a kis lány róla?..

Kinyíllott a napraforgó...

Betyár dal...

Este van a faluban...

Had szldjon az irigy világ...

Három rózsza egy sorjában mind piros...

Zongora és énekre szerző

Szentirmay Elemér.

Ára 80 kr.

Válogatott dalok a legkedveltebb népsziművékből.

Tartalma:

HUSZÁRCSENYBŐL.

Huszár vagyok...

Ha te elmegy...

Sárga csikó...

TÜNDÉRLAKBÓL.

Jer a szívemhez...

Mariskám...

CSIKÓSBÓL.

Végimentem...

Azért hogy kend...

Beszegődtem Tarnócára...

MALOM ALATTBÓL.

Volt szeretőm...

Ennek a legénynek...

Énekhangra zongora kísérettel

alkalmazta Erkel Elek.

Ára 1 frt.

Négy kedvelt népdal.

Tartalma:

Ritka, ritka, ritka búza...

Minden este fuvalózik sokáig...

Békót vertem...

Sötét az éj...

Énekhangra zongora kísérettel

alkalmazta Huber Sándor.

Ára 80 kr.

Mollináry baka nóta.

Tartalma:

Zsindelyezik a kaszárnya tetejét.

Tisza Kálmán a riadót fuvatja.

Mikor engem a főorvos vizitált.

Boszniában hull a magyar rakásra.